

Literárněvědná bohemistika a ÚČL

JIŘÍ ZIZLER IVAN DIVÍŠ VÝSTUP NA HORU POEZIE

JIŘÍ TRÁVNÍČEK /ed./ KNIHY A JEJICH LIDÉ

Prameny k dějinám
českého literárního dějství
sv. II

O českou literaturu naukovou

Kateřina Florechá

PAVLIČEK / PÍŠA / WÖGERBAUER / EDS. /
NEBEZPEČNÁ LITERATURA?

31

TEORETICKÁ
KNIHOVNA

Václav Hájek
z Libočan

Kronika
česká

Přehledné dějiny
české literatury
1945–1989

PAVEL JANOUŠEK a kol.

V souřadnicích
mnohosti

ALENA FIALOVÁ (ed.)

Hledání národní
literatury

MOJMIŘ OTRUBA

VLADIMÍR MACURA PO SVĚTOVÉ LITERÁRNÍ
ALICE JEDLIČKOVÁ EDS. / TEORIE 20. STOLETÍ

PRŮVODCE

KUŠÁKOVÁ Literární kultura a českojazyčný periodický tisk

VERONIKA KOŠNAROVÁ Ztracen v dějinách
Spisovatel Jan M. Kolář

Akademie věd
České republiky

Signály z neznáma ČESKÝ KOMIKS 1922–2012

věda 25
kolem
nás
co to je...

ÚČL a Akademie věd ČR

Ústav pro českou literaturu je jedním z 54 autonomních veřejných výzkumných ústavů patřících do svazku Akademie věd ČR (AV ČR), nejvýznamnějšího centra excelentního výzkumu v České republice. AV ČR je následnickou organizací České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění (ČAVU) – v roce 2015 si tedy připomíná 125. výročí své existence. Od roku 2007 je ÚČL podobně jako ostatní pracoviště AV ČR veřejnou výzkumnou institucí (ve zkratce v. v. i.). Spolu s dalšími 16 humanitními a společenskovědními ústavu tvoří třetí oddělení AV ČR. Nejčastěji přitom v jeho rámci spolupracuje s Ústavem pro jazyk český AV ČR, Historickým ústavem AV ČR, Ústavem soudobých dějin AV ČR, Filosofickým ústavem AV ČR, Slovanským ústavem AV ČR a Ústavem dějin umění AV ČR. Významným partnerem ÚČL jsou Knihovna AV ČR, která poskytuje softwarové zázemí pro provoz bibliografických databází ústavu, a nakladatelství Academia, představující jednu z divizí Střediska společných činností AV ČR. Činnost ÚČL je financována přibližně ze tří čtvrtin prostřednictvím AV ČR, z jedné čtvrtiny z grantových prostředků a z jiných vlastních příjmů.

KONTAKTY

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

<http://www.ucl.cas.cz>

email: literatura@ucl.cas.cz

Pracoviště Praha

Na Florenci 3/1420, 110 00 Praha 1

Pracoviště Brno

Květná 8, 603 00 Brno

ÚČL – místo paměti

Středisko literárněvědných informací ÚČL provozuje národní výzkumnou infrastrukturu Česká literární bibliografie (<http://clb.ucl.cas.cz>). Svou knihovnu o bezmála 150 000 svazcích zpřístupňuje veřejnosti v Praze ve všedních dnech od 10 do 18 hodin, na brněnském pracovišti dle dohody. Jediná knihovna specializovaná na studium české literatury systematicky shromažďuje beletrii svázanou se středoevropským prostorem, literární a odborná periodika a naučnou literaturu jak bohemistickou, tak z příbuzných oborů (filosofie, historie, filologie, textologie atd.). Oddělení bibliografické a archivní systematicky zpracovává a zpřístupňuje článkovou i sekundární bibliografii české literatury nové doby, tj. přibližně od roku 1775 dodnes. Veškeré bibliografické fondy jsou digitalizovány a zpřístupněny na internetu.

Proč zkoumat literaturu?

V poslední době u nás vychází každý rok přes sedmnáct tisíc titulů. Podle výzkumů čtenářů a čtení pořádaných Ústavem pro českou literaturu AV ČR a Národní knihovnou ČR přečte za rok aspoň jednu knihu 84 % obyvatel ČR; každý z nás přečte ročně v průměru dvanáct knih a denně četbě věnuje třicet tři minuty. V průměrné české domácnosti stojí knihovna o dvou stech padesáti knihách. Mnohé z nich náležejí do oblasti zvané beletrie neboli krásná literatura. Ta sice tvoří jen čtvrtinu titulů na knižním trhu, představuje však více než dvě třetiny toho, co lidé v České republice čtou.

Víme, co čteme? Vyznáme se v knižní produkci? Rozumíme tomu, co je literatura?

Literární věda pomáhá čtenáři orientovat se v nepřehledném pralese literatury, který je součástí lidské kultury od počátků psané kultury až dodnes. Jejím úkolem je živý organismus, kterým literatura bezpochyby je, v celistvosti otevírat novým interpretacím, tedy nejen jej obhlédnout jako korpus textů či kulturní dědictví, s nímž se seznamujeme ve škole, ale také jej nabídnout společnosti, ze které tato literatura vyrůstá a již je adresována, jako soubor neopakovatelných hodnot i zdroj sebepoznání.

Literární teorie nabízí pojmy, kterými literaturu můžeme uchopovat, a snaží se zachytit obecné procesy literární tvorby i její receptce. Každý literární text vzniká a také působí v určité době, v určité politické i kulturní situaci. Literární historie jej interpretuje v historickém kontextu. Literárněhistorická kompendia se podílejí na utváření literárních kánonů, literárněvědné slovníky přinášejí informace o nositelích cen, stejně jako o polozapomenutých regionálních autorech. Literární bibliografie zachycuje data o celém spektru projevů krásné literatury a jejich ohlasu v tisku, zaznamenává recenze knih a články o spisovatelích i dílech v denících i literárních časopisech. Literárněvědná komparatistika nalézá vztahy mezi literárními díly různých kulturních a jazykových okruhů i cesty, jimiž se literární směry šíří mezi regiony a národy světa. Současná literární věda je přitom podobně interdisciplinární jako jiné vědecké obory. Hranice tradičních disciplín se v ní stírají. Spolupracuje s obecnou historií, jazykovědou, filozofií, ale také s teorií kultury či vizuálními a mediálními studii.

Literárněvědná bohemistika a Ústav pro českou literaturu AV ČR

Výzkumem české literatury se zabývá literárněvědná bohemistika. Na její předmět lze nahlížet dvojím způsobem: jako na literaturu v českém jazyce, nebo na literaturu v českých zemích představovaných Čechami, Moravou a Slezskem. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., (ÚČL) je jediným neuniverzitním pracovištěm v České republice, které se věnuje základnímu výzkumu v oblasti literární vědy, a centrální institucí literárněvědné bohemistiky v jazykovém i teritoriálním vymezení v mezinárodním měřítku.

Předmětem výzkumu ÚČL je historie i současnost literatury v českém jazyce i literatury z českých zemí v jiných jazycích (zejména latině a němčině), jejich vztahy s literaturami jiných jazyků či regionů a literární tvorba českých exilových

Felix Vodička, Jan Mukařovský, Roman Jakobson

a emigračních diaspor. Řada pracovníků ÚČL přednáší na vysokých školách, ÚČL sám je školícím pracovištěm doktorského studia.

Působení ÚČL má tři vrstvy: zajišťuje národní infrastrukturu vědeckých informací v oblasti české literární bibliografie; specializuje se na vytváření velkých referenčních publikací, slovníků, historických i teoretických rukovětí a kompendií pojednávajících o české literatuře od 9. století do současnosti; v neposlední řadě provádí základní výzkum v neprobádaných sférách bohemistiky, germanobohemistiky, teorie, dějin literární kultury a dalších disciplín. ÚČL je národním střediskem výzkumu čtenářství, pečuje též o zpřístupňování pramenů k dějinám literárněvědného strukturalismu Pražské školy, s níž je svými dějinami spjat.

Podobně jako jiné ústavy AV ČR z oblasti humanitních a historických věd má také ÚČL roli paměťové instituce, která se obrací k širší kulturní veřejnosti a plní unikátní funkce v národní kultuře. Hlavním médiem této širší komunikace je dnes pro ÚČL internet. Již od poloviny devadesátých let 20. století se ÚČL specializuje na digitální vydávání literárních památek, provoz internetových bibliografických databází, fulltextových knihoven a digitálních archivů, které dohromady zaznamenávají přes 1 000 000 návštěv ročně. Jako hlavní rozcestník k těmto bezplatně poskytovaným informacím slouží ústavní web: www.ucl.cas.cz.

Zakladatelé

Idea založit mimouniverzitní badatelské centrum zabývající se výzkumem české literatury vznikla již v 19. století. Literárněvědné bádání podporovala Maticе česká i Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění založená roku 1890 a po roce 1918 působící pod jménem Česká akademie věd a umění (ČAVU). Její III. třída byla věnována filologickým oborům, mezi něž literárněvědná bohemistika přirozeně příslušela. Současně IV. třída spravovala živé umění: výtvarné umění, hudbu a literaturu. Podporovala badatelské cesty i vydávání odborných knih. Přesto již v roce 1899 přišel literární historik Jan Jakubec s návrhem založit novou centrální instituci s regionálními pobočkami, jež by vydávala kritické spisy českých spisovatelů, systematicky shromažďovala bibliografické informace a zastávala by funkce archivní a muzeální. Vytvořila by tak zázemí pro další literárněvědné bádání. Návrh zůstal nevyslyšen až do třicátých let 20. století, kdy z iniciativy Alberta Pražáka vznikla Literárněhistorická společnost československá (LHČS), jejíž bohatá přednášková a ediční činnost byla utlumena válkou.

Na konci čtyřicátých let začala ČAVU připravovat svou restrukturalizaci. Existenční ohrožení národa za německé okupace (1939–1945) vyvolalo potřebu nově institucionálně zakotvit vědeckou péči o národní literaturu a kulturu. Jednou z odpovědí na tuto potřebu bylo i založení Ústavu pro českou literaturu. Ve spolupráci s Literárněhistorickou společností již začátkem roku 1946 vznikla komise na jeho přípravu. Organizační řád ÚČL byl schválen mimořádnou schůzí III. třídy ČAVU 11. června 1947. Literárněteoretický odbor vedl estetik a literární teoretik Jan Mukařovský, za komparatistiku odpovídal slavista Frank Wollmann, odbor pro dějiny české literatury spravoval literární historik Albert Pražák. Ten měl vedle literárněhistorické práce zajišťovat i vydávání české literatury v kritických spisech

a soustavnou bibliografickou práci. Nová instituce se však potýkala s nedostatkem peněz i zaměstnanců. Od podzimu 1952, kdy ÚČL přijal první tři aspiranty, se tak začal podílet i na vědecké výchově nových generací literárních vědců.

Definování literárního kánonu

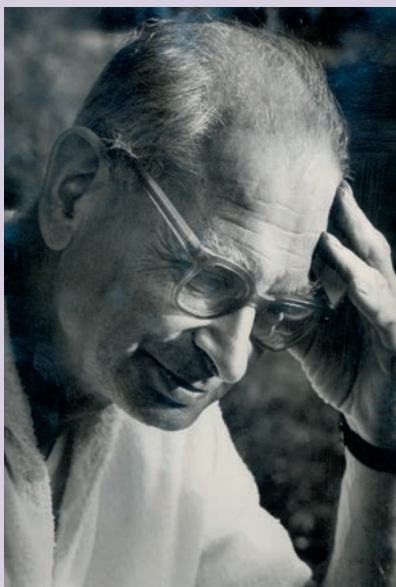
V roce 1953 přešel ÚČL do nově založené Československé akademie věd (ČSAV). Ředitelem se stal mezinárodně uznávaný literární teoretik a estetik Jan Mukařovský, jedna z vůdčích osobností pražského strukturalismu. Zástupcem byl Mukařovského mladší kolega, zakladatel strukturalistické literární historiografie Felix Vodička. Z kanceláří na Národní 3 se ÚČL přestěhoval do prostor Strahovského kláštera, kde sídlil společně s Památníkem národního písemnictví. Stálá historická expozice, kterou spolu s touto institucí sestavil, byla pojata jako reprezentativní učebnice české literatury pro školu a veřejnost. Normativní koncept pracoviště i úvahy a přípravné práce z doby okupace vedly k rozhodnutí věnovat značnou část kapacity ediční kodifikaci českého literárního kánonu. Pracovníci ÚČL edičně připravili kritická vydání sebraných spisů významných osobností české literatury (K. H. Mácha, J. K. Tyl, Božena Němcová, Jan Neruda, Jiří Wolker, S. K. Neumann, F. X. Šalda) i památek starší české literatury (*Výbor z české literatury od počátků po dobu Husovu*, *Výbor z české literatury doby husitské* 1, 2).

Součástí normotvorného úsilí byla idea tzv. akademických *Dějin české literatury*. Na čtyřech dílech, postihujících téma od počátků staroslověnského písemnictví na území Velké Moravy v 9. století do druhé světové války, se pracovalo od počátku padesátých do konce šedesátých let. Hlavním redaktorem celého projektu byl Jan Mukařovský.

Estetická hodnota ve strukturalistickém myšlení Jana Mukařovského

Estetik, literární teoretik a historik Jan Mukařovský (1891–1975) byl od dvacátých let jedním z vůdčích členů Pražského lingvistického kroužku a díky svým knižním studiím *Příspěvek k estetice českého verše* (1923), *Máchoův Máj: Estetická studie* (1928); *Estetická funkce, norma a hodnota jako sociální fakt* (1936) a především dvoudílným *Kapitolám z české poetiky* (1941; 2. vydání rozšířené o 3. svazek *Máchovských studií*, 1948) se vedle Romana Jakobsona stal mezinárodně uznávanou osobností pražské strukturalistické školy. V politicky vyhrocené atmosféře období stalinismu se vzdal vlastní metodologie a přijal postuláty marxismu-leninismu. Postupně se ke svým východiskům v různých modifikacích vracel.

Literárněhistorický strukturalismus Felixe Vodičky

Už ve své první výrazné studii „Literární historie, její problémy a úkoly“ (in sb. *Čtení o jazyce a poezii*, 1942) nabídl literární historik Felix Vodička (1909–1974) programovou aplikaci strukturalistické literární teorie do literárně-historické práce. V knize *Počátky krásné prózy novočeské* (1948) propojil literárněteoretické a literárněhistorické uvažování. S komparativním přesahem zde analyzoval období „preromantismu“ v české literatuře počátku 19. století z hlediska jazykové, tematické a stylistické struktury literárních děl a s předstihem před rozvojem světové narologie představil náčrt teorie vyprávění pražské školy. Vodičkovy literárněhistorické a teoretické studie, jimiž se stal mj. předchůdcem recepční estetiky Kostnické školy, shrnul výbor *Struktura vývoje* (1969).

První svazek *Dějín*, jehož redaktorem byl Josef Hrabák, je příkladem aplikace marxistického historického materialismu na vývoj středověké a raně novověké literatury (*Starší česká literatura*, 1959; autoři: Jiří Daňhelka, Eduard Petrů, Emil Pražák, Jaroslav Kolár). Další díly pod vedením Felixe Vodičky se metodologicky vracely ke strukturalistickým východiskům (*Literatura národního obrození*, 1960), respektive v redakci Miloše Pohorského směřovaly k širšímu sociologickému pojetí literatury (*Literatura druhé poloviny devatenáctého století*, 1961). Analogický historický úkol byl postaven i před Kabinet českého divadla, který byl jako součást ÚČL zřízen v roce 1956. Kolektivní *Dějiny českého divadla* tu začaly vznikat pod redakcí Františka Černého, jejich čtyři svazky vyšly v letech 1968 až 1983 (třetí díl spoluredigovala Ljuba Klosová, čtvrtý Adolf Scherl).

Strukturalistická diverze

Komunisté přikládali humanitním pracovištím nemalý význam a také ÚČL byl podroben neustálému ideologickému dohledu. Zejména mladší literární vědci si ve druhé polovině padesátých let již uvědomovali vágnost marxisticko-leninských tezí a začali hledat exaktnější podobu literární vědy. Jako inspirativní se jevil odkaz meziválečného strukturalismu, zosobněný ředitelem ÚČL Janem Mukařovským a jeho zástupcem Felixem Vodičkou. Díky Milanu Jankovičovi vznikla tzv. ETELKA – Esteticko-teoretický klub, v němž o metodologii literární vědy diskutovali Miroslav Červenka, Mojmír Grygar, Aleš Haman, Jiřina Táborská či Miroslav Kačer. V roce 1959 v souvislosti s několikaletým regresem v procesu liberalizace českého literárního i vědeckého života musel ÚČL opustit Josef Vohryzek

a mediální kampaň byla rozpoutána i proti Mukařovskému. Roku 1962 ho ve funkci ředitele vystřídal komunistický publicista a ideolog Ladislav Štoll; jeho zástupcem se stal kritik a publicista Jan Petrmichl.

Základním úkolem tohoto období byla práce na čtvrtém dílu akademických dějin, který se soustředil na literaturu od sklonku 19. století po rok 1945 a strukturalistické impulsy se v něm propojovaly se snahou o revizi úzce marxistických literárně-historických dogmat spojených s předchozím desetiletím. K vydání knihy však z politických důvodů došlo až po roce 1989 (*Literatura od konce 19. století do roku 1945*, red. Z. Pešat a E. Strohsová, 1995). Výrazným kulturně-politickým počinem v této době byl *Slovník českých spisovatelů* (1964), který vznikl pod vedením Jiřího Opelíka a Rudolfa Havla a do nějž se podařilo prosadit i hesla mnoha exilových spisovatelů.

Návrat ke strukturalismu byl v atmosféře vzdoru vůči triviálnímu marxismu a jednoduchým politickým a ideologickým interpretacím uměleckých děl považován za základní teoretický impuls, strukturalismus pak za exaktní vědeckou metodu, již se tvůrčí badatelé ústavu snažili dále rozvíjet, ať v rovině bádání versologických, nebo esteticko-teoretických. Hlavními, mezinárodně respektovanými reprezentanty takzvané druhé generace českého strukturalismu se v této době stali zejména Milan Jankovič a Miroslav Červenka. Badatelé, kteří se kolektivních projektů kromě nich účastnili – mj. Přemysl Blažíček, Jiří Brabec, Mojmír Grygar, Miroslav Kačer, Ludmila Lantová, Jiří Opelík, Zdeněk Pešat, Eva Strohsová, Břetislav Štorek, Zina Trochová či Radko Pytlík – však vytvořili i celou řadu

SLOVNÍK české literatury PO ROCE 1945

Milan KUNDERA

* 1. 4. 1929, Brno

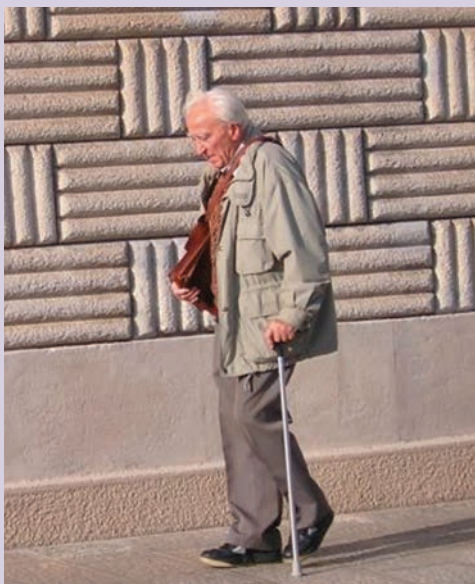
Prozaik, esejista a dramatik

Syn Ludvíka Kundery (1891–1971), významného hudebního pedagoga, klavíristy a v letech 1948–61 rektora JAMU, Bratranec básníka, překladatele, dramatika a kritika Ludvíka Kundery (* 1920). Už od chlapeckých let se Kundera učil hře na klavír u svého otce, později studoval také hudební kompozici (u Pavla Haase /1899–1944/ a Václava Kaprála /1889–1947/). Maturoval na brněnském gymnáziu roku 1948. Po dvou semestrech na FF UK (literární věda a estetika) přešel na FAMU, kde studoval nejprve filmovou režii a pak scenáristiku u Miloše Václava Kratochvíla. Absolvoval v roce 1952 a v téže roce začal na FAMU vyučovat světovou literaturu – zprvu jako asistent, od roku 1958, po obhájení teoretické práce o Vladislavu Vančurovi, jako odborný asistent a od roku 1964 jako docent. Z jeho veřejných vystoupení dosáhl největšího ohlasu projev na IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů (1967). Po roce 1970 nesměl v Československu publikovat. Od roku 1975 žije ve Francii, kde nejprve vyučoval na univerzitě v Rennes, pak na École des Hautes Études v Paříži. Po vydání románu *Kniha smíchu a zapomnění* byl zbaven československého občanství (1979), dva roky nato získal občanství francouzské. Francouzština se také postupně stala jazykem jeho literárních děl; ve druhé polovině 80. let autor stylisticky přepracoval dosud publikované francouzské překlady svých českých psaných románů a dal jim definitivní podobu v tomto jazyce. Ve Francii Kundera publikuje výhradně v nakladatelství Gallimard, český po odchodu z republiky vydával své knihy v torontském Sixty-Eight Publishers Group a Josefa Škvoreckých, po listopadu 1989 v brněnském nakladatelství Atlantis. – V současnosti navštěvuje Milan Kundera svou původní vlast jen zřídka a bez jakékoli publicity, neúčastní se akademických ani společenských setkání.

Debutoval roku 1945 překlady Vladimíra Majakovského v časopise *Gong* (Brno-Královo Pole) a 1946 první básni v časopise *MLADÉ ARCHY*. Doma publikoval v periodikách *Blok*, *Kulturní politika*, *Nový život*, *Literární noviny*, *Host do domu*, *Plamen*, *Divadlo* (1961 zde *Majitelé klíčů*, 1969 *Ptákovina*), *Kulturní tvorba*, *Orientace*, *Literární listy*, *Listy* aj. V exilu vycházely jeho texty a rozhovory v *Listech* (Řím, často přetiskované ze světových médií), příležitostně též v *Proměněch* (New York), *Reportéru* (Curych) aj. Po roce 1989 doma publikuje sporadicky, pravidelně však přispívá vlastními překlady původně francouzsky psaných esejů do měsíčníku *Host*. Eseje z knih vydaných v Paříži autor česky publikuje též knižně v odlišné komponovaných souborech. – Píše též do mnoha zahraničních periodik, ve Francii zejména do *Nouvel Observateur*, v 80. letech také do *Le Débat* (zde 1983 esej *Únos Západu aneb tragédie střední Evropy*, česky v *Proměněch* 1986,

-- navigace --

[zpět na hlavní stranu](#)

Dílo jako dění smyslu Milana Jankoviče

Ve své práci literárněteoretické a estetické se Milan Jankovič (* 1929) rozhodl uchopit dynamický smysl a poslání uměleckého díla. Docenil Mukařovského pojem sémantického gesta jako formativní síly textu a v průlomové studii z konce šedesátých let *Dílo jako dění smyslu* (opožděné vydání 1992) zdůraznil sémantiku tvaru jako zdroj nesamozřejmého „dění smyslu“ (dále knihy *Nesamozřejmost smyslu*, 1991; *Pohledy z blízka: Zvuk, význam, obraz*, 2002; *Na cestě ke smyslu*, 2005; *Dílo v pohybu*, 2009). V literárněhistorických pracích se Jankovič věnuje zvláště poetice děl Jaroslava Haška a Bohumila Hrabala (*Kapitoly z poetiky Bohumila Hrabala*, 1996).

podstatných individuálních prací, čímž výrazně proměnili obraz české literární vědy a literární historie. V ÚČL na konci šedesátých let krátce působil také pozdější zakladatel teorie fikčních světů, naratolog Lubomír Doležel. Práce v ediční oblasti vyvrcholila vydáním základní příručky *Editor a text* (1971), v níž kolektiv autorů pod vedením Rudolfa Havla a Břetislava Štorka propojil zkušenost vydavatelů moderní novočeské literatury s inspirací strukturalistickou textologií.

Koncepční spory mezi triviálním marxismem a strukturalismem vyvrcholily v roce 1968, kdy byl Ladislav Štoll nucen z ÚČL odejít a ředitelem se stal Felix Vodička, jehož zastupoval Zdeněk Pešat. Realizaci Vodičkovy nové – vyhraněné strukturalistické – koncepce ÚČL opět zabránily politické změny po sovětské invazi do Československa v srpnu 1968.

Lexikografii proti normalizaci

V roce 1970 se stal ředitelem romanista Vladimír Brett, jehož stranickým úkolem bylo strukturalistickou „úchytku“ z ústavu vymýtit. ÚČL byl sloučen s Ústavem jazyků a literatur a přejmenován na Ústav pro českou a světovou literaturu ČSAV (ÚČSL). Z politických důvodů musely z instituce odejít dvě desítky pracovníků. V roce 1972 se funkce ředitele znovu ujal Ladislav Štoll; zástupkyní se stala Hana Hrzalová, která stála v čele ústavu od Štollovy smrti až do konce roku 1989. Ač personální změny ústav tvrdě zasáhly, stále v něm vládla liberálnější atmosféra než na řadě jiných humanitních pracovišť. Výrazné badatelské osobnosti, které mohly na pracovišti zůstat, byly přinuceny se stáhnout do pozadí, to ovšem paradoxně nahrálo nové výrazné orientaci pracoviště na systematickou encyklopedistickou práci.

Versologie Miroslava Červenky

Miroslav Červenka (1932–2005) vstoupil do literatury jako básník, v literární vědě spojil svůj zájem o teoretické problémy (versologie, poetika, sémiotika) s literární historií a textologií. Do širšího kulturněhistorického kontextu zasazoval speciální témata, jakými byla teorie verše (*Český volný verš devadesátých let*, 1963; *Dějiny českého volného verše*, 2001) či problematika významu literárního díla (*Významová stavba literárního díla*, dokončena v šedesátých letech, 1992; ineditní *Z večerní školy versologie* 1–4, knižně 1991–1999 s Květou Sgallovou). Podobně jako Jankovič nemohl z politických důvodů v sedmdesátých a osmdesátých letech pracovat v oboru. V roce 1990 se vrátil do ÚČL a začal přednášet na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Ve své práci reagoval na řadu nových teoretických koncepcí, zvláště na teorii fikčních světů (*Fikční světy lyriky*, 2003).

Na předchozí Opelíkův a Havlův *Slovník českých spisovatelů* tak navázal monumentální projekt *Lexikonu české literatury* 1–4 (1985–2008). Ve čtyřech dílech, resp. sedmi svazcích, *Lexikon* nabízí 3500 hesel o jednotlivých jevech historie české literatury od jejích staroslověnských a latinských počátků až do poloviny 20. století. *Lexikon* obsahuje vedle personálních hesel i hesla věcná, pojednávající o časopisech, nakladatelstvích, spolcích či anonymních dílech starší literatury. Na *Lexikonu* pracovaly pod vedením Vladimíra Forsta, Jiřího Opelíka a Luboše Merhauta tři generace pracovníků ÚČL i externistů.

Dokladem toho, že navzdory okolnostem pokračovala komunikace mezi lidmi, kteří v ústavu pracovali, a těmi, kteří museli z politických důvodů odejít, byly nejen neformální diskuse „medvěďářů“, jež pravidelně organizoval Jaroslav Kolář, ale také např. *Slovník básnických knih* (vydán až roku 1990), jehož autory byli nejen Vladimír Macura, Zdeněk Pešat a Jaroslav Med, ale také Miroslav Červenka. Vladimír Macura zásadním způsobem ovlivnil metodologický profil oddělení teorie. Ve spolupráci s dalšími kolegy, zvláště Danielou Hodrovou, Pavlem Janouškem, Jiřím Holým a Václavem Koenigsmarkem dokázal podněty světové literární vědy transformovat v pozoruhodné projekty. Prvním výsledkem práce tohoto oddělení byl *Slovník literární teorie* (1977, přepracované vydání 1984). Ten sice vyšel pod jménem Štěpána Vlašína, jeho výslednou podobu však anonymně ovlivnila Jiřina Tábořská a z ÚČL propuštěný Miroslav Kačer. Pod Macurovým vedením vznikl *Slovník světových literárních děl* (1988) či *Průvodce po světové literární teorii* (1988 pod jménem Milana Zemana; přepracováno 2012, ed. Alice Jedlič-

Hledání románu Daniely Hodrové

Literárněteoretické myšlení Daniely Hodrové (* 1946) se prostupuje s její románovou tvorbou. Její z ideologických důvodů nepřijatá disertační práce *Román zasvěcení* (1973, knižně 1993) zkoumala genezi svěbytného žánru v souvislosti s tradicí hermetického vědění. V knižním debutu s příznačným názvem *Hledání románu* (1989) pracuje s typologickou opozicí mezi románem-skutečností a románem-smyslenkou. Polarita mezi realitou a fikcí, skutečnou Prahou a prostorem románu, neustálou přítomností dějin a příběhy románových postav živých i mrtvých je příznačná pro její románovou trilogii *Trýznivé město* (1991–1999). Tématem její odborné práce se stala také topologie (*Místa s tajemstvím*, 1994; *Poetika míst. Kapitoly z literární tematologie*, 1997, s dalšími; *Citlivé město*, 2006). Její poslední kniha *Chvála schoulení se* zabývá poetikou pomíjivosti (2011).

ková). Druhou linii práce tehdejšího oddělení teorie utvářel výzkum historické poetiky, jehož prvním výsledkem byla přelomová kolektivní práce *Poetika české meziválečné literatury* věnovaná jednotlivým žánrům příznačným pro toto období (1988, ed. Daniela Hodrová).

V rámci ústavu pokračovaly i práce teatrologické (Eva Šormová, Vladimír Just, Adolf Scherl, Jan Pömerl). Probíhala zde i funkční komunikace bohemistů s pracovníky orientovanými na studium jiných literatur, především s mladšími pracovníky oddělení západních literatur soustřeďujícími se na problematiku romantismu (Zdeněk Hrbata, Martin Procházka).

Sémiotika Vladimíra Macury

Od počátku sedmdesátých let se literární teoretik a historik Vladimír Macura (1945–1999) soustředil na období národního obrození. V monografii *Znamení zrodu* (1983, rozšířené vydání 1995) analyzoval kulturu a ideologii tohoto období jako znakový systém. Obrození definoval jako kulturní typ, jehož příznačnými aspekty byla hra a mystifikace. Sémiologické východisko použil i při analýze příznačných jevů socialistické kultury (*Šťastný věk*, 1992; *Masarykovy boty a jiné semi-o/fejetony*, 1993). Hra s realitou a fikcí, historickým románem a historickou pravdou, uzlovými body českých dějin i intimními zlomy pak charakterizuje vrcholnou beletristickou práci Vladimíra Macury, románovou tetralogii *Ten, který bude* (*Informátor*, 1992; *Komandant*, 1994; *Guvernánka* 1997; *Medikus až souborně*, 1999).

Zdeněk Pešat
a Miroslav Červenka, 1963

V souřadnicích volnosti

Po listopadu 1989 se ředitelem ÚČSL stal Zdeněk Pešat, jeho zástupcem Vladimír Macura. Jejich záměrem bylo propojení výzkumu české literatury a českého divadla s výzkumem světových literatur. Do ústavu se vrátila řada perzekvovaných pracovníků (Miroslav Červenka, Milan Jankovič, Jiří Brabec aj.). ÚČL se metodologicky otevřel různým teoretickým impulsům. Nový koncept ústavu však narazil na direktivní redukci Akademie věd v letech 1992–1993. Z ústavu musely odejít tři desítky badatelů, bez náhrady byla zrušena oddělení komparatistiky a teatrologie. Důsledkem byla vynucená „bohemizace“ pracoviště a návrat k tradičnímu názvu Ústav pro českou literaturu. Badatelské centrum postupně vedené ředitelem Vladimírem Macurou (1992–1999), Pavlem Janouškem (1999–2010) a Pavlem Janáčkem (od 2010) muselo dokončit rozsáhlý kolektivní úkol, jakým byl *Lexikon české literatury*. Zároveň na něj navázalo dvojicí prací, které do demokratické revoluce nemohly být adekvátně realizovány. Nejprve šlo o *Slovník českých spisovatelů od roku 1945 1–2* (ed. Pavel Janoušek, 1995 a 1998) a související *Slovník českých literárních časopisů, periodických literárních sborníků a almanachů 1945–2000* (ed. Blahoslav Dokoupil, 2002). Na slovníkové zpracování literatury období státního socialismu navázaly čtyřdílné *Dějiny české literatury 1945–1989* (2007–2008) a jednosvazkové shrnutí *Přehledné dějiny české literatury 1945–1989* (2012). Pod vedením Pavla Janouška položil autorský kolektiv důraz na dějiny literární komunikace zasazené do širokého historického kontextu a věnoval samostatné kapitoly nejen jednotlivým literárním druhům (poezie, próza, drama), ale rovněž podobám literárního života, populární literatuře nebo literárnímu vysílání televize či rozhlasu.

Vyvrcholením studia historické poetiky se staly tematologické publikace *Poetika míst* Daniely Hodrové a kolektivu (1997) a především třísvazkový projekt *Poetika literárního díla 20. století*, na němž oddělení teorie pracovalo v druhé polovině devadesátých let a na přelomu tisíciletí (Daniela Hodrová a kol.: *...na okraji chaosu...*, 2001; Miroslav Červenka, Milan Jankovič, Marie Kubínová a Marie Langerová: *Pohledy zblízka: Zvuk, význam, obraz*, 2002; Miroslav Červenka, Daniela Hodrová, Zdeněk Hrbata aj.: *Na cestě ke smyslu*, 2005).

Kromě vlastní badatelské práce se od listopadu 1989 ústav programově otevíral veřejnosti. Roku 1996 započalo konzultacemi s tvůrci britské The English Poetry Full-text Database budování České elektronické knihovny. Pod vedením Blanky Svadbové byla založena a zpracována plnotextová knihovna zahrnující českou knižně vydanou poezii od sklonku 18. století do první světové války (www.ceska-poezie.cz). Kromě bezplatného přístupu k více než 1700 knihám poskytuje internetové nástroje pro vyhledávání motivů v jejich textech apod.

Výzkumná oddělení a týmy ÚČL v novém tisíciletí

Oddělení teorie se věnuje historické poetice, versologii, naratologii, intermediaální poetice a paměťovým studiím ve vztahu k literatuře. Poté, co byl rozšířen a adaptován *Průvodce po světové literární teorii 20. století* (2012, ed. Alice Jedličková), se jedním z hlavních úkolů literárněteoretického oddělení stal tematicky řazený *Slovník literárněvědného strukturalismu*. Historicko-komparativní slovník

Pavel Janoušek

postihne strukturalismus v mezinárodním kontextu ve všech jeho podstatných dimenzích a podobách v průběhu 20. století.

Důležitým úkolem oddělení je péče o zpřístupňování pramenů a studium dějin Pražské školy a děl jejích představitelů. *Teorii vyprávění v kontextu Pražské školy* věnoval knižní monografii Bohumil Fořt (2008), Tomáš Kubíček publikoval monografii *Felix Vodička – názor a metoda: K dějinám českého strukturalismu* (2010). Antologie *Český strukturalismus v diskusi* (2014, ed. Ondřej Sládek) shrnuje překlady studií zahraničních literárních teoretiků a historiků zabývajících se českým strukturalismem a osobnostmi Jana Mukařovského a Romana Jakobsona. V angličtině (2015) a turečtině (2014) vyšla monografie Ondřeje Sládka *The Metamorphoses of Prague School Structural Poetics*. Důležitý zdroj představují edice korespondence Pražského lingvistického kroužku (*Pražský lingvistický kroužek v korespondenci*, ed. Marie Havránková, 2008; *Pražská škola v korespondenci: dopisy z let 1924–1989*, eds. Marie Havránková a Vladimír Petkevič, 2014).

Versologický tým ÚČL se specializuje na automatickou analýzu verše pomocí počítače. Jeho členové Robert Kolár, Petr Plecháč a Jakub Říha publikovali *Úvod do teorie verše* (2013), který představuje první shrnutí stavu tohoto tradičního literárněvědného oboru po šedesáti letech. Robert Kolár s Petrem Plecháčem zúročili materiál shromážděný v České elektronické knihovně a jako první na světě na jeho základě s pomocí vlastních algoritmů vytvořili Korpus českého verše, lemmatizovaný, foneticky, morfologicky, metricky a stroficky anotovaný korpus české poezie 19. a počátku 20. století (www.versologie.cz).

Oddělení 20. století a literatury současné mapuje současnou literaturu v řadě interpretačních slovníků, z nichž první se věnoval literatuře devadesátých let (*V souřadnicích volnosti*, 2008) a druhý literatuře nulté dekády (*V souřadnicích mnohosti*, 2014). Členové oddělení vydávají samostatné monografie osobností soudobé české literatury (Pavel Janoušek: *Ivan Vyskočil a jeho neliteratura*, 2009; *Ten, který byl. Vladimír Macura mezi literaturou, vědou a hrou. Úvod povahopisný*, 2014; Petr Hruška: *Někde tady. Český básník Karel Šiktanc*, 2010; Jiří Zizler: *Ivan Diviš. Výstup na horu poezie*, 2013). Studii o reflexi nedávné minulosti v normalizační próze *Poučení z krizového vývoje* napsala Alena Fialová (2014). Dramatu se v řadě edic věnuje Lenka Jungmannová (Karol Sidon, Pavel Landovský, Václav Havel), utváření české poezie po listopadu 1989 vyložil Karel Piorecký (*Česká poezie v postmoderní situaci*, 2011). V současné době kolektiv autorů pod vedením Pavla Janouška připravuje dějiny české literatury za protektorátu.

Oddělení literatury 19. století založené v roce 2011 se v prvních letech věnovalo recepci *Rukopisů královédvorského a zelenohorského*. Monografie a antologie *RKZ a česká věda 1817–1885* (eds. Dalibor Dobíáš, Michal Fránek, Martin Hrdina, Iva Krejčová a Kateřina Piorecká, 2014) orientuje čtenáře v odborné diskusi o domnělých nejstarších literárních památkách. V dalších publikacích členů oddělení je vedle interpretací klíčových děl české literatury (Michal Charypar: *Karel Sabina: „epigon“ a tvůrce*, 2010; týž: *Máchovské interpretace*, 2011) věnována pozornost také myšlení o literatuře a dějinám literární vědy a kritiky (Kateřina Bláhová: *České dějepisectví v dialogu s Evropou*, 2009; Kateřina Piorecká: *O českou literaturu naukovou*, 2011). Česko-německé literární vztahy soustavně studuje Václav Petrbock (*Stýkání nebo potýkání*, 2012).

Oddělení pro výzkum starší literatury se věnuje edičnímu zpřístupňování literárních památek a literárněhistorických pramenů. Výsledkem dlouholeté ediční práce je první kompletní kritické vydání *Kroniky české* Václava Hájky z Libočan, připravené Janem Linkou (2013), a navazující publikace *Na okraj Kroniky české* (2015) přinášející vybrané příspěvky z konference uspořádané při příležitosti vydání Hájkovy kroniky. Pozornost členů oddělení je dále věnována německé i židovské literatuře od středověku, jezuitskému školnímu dramatu a dalším tématům.

Oddělení pro výzkum literární kultury. Práce na dějinách české literatury období socialistické diktatury podnítila výzkum dlouhodobě opomíjených nízkých vrstev moderní literární komunikace a problémů sociologie literatury. Členové oddělení se od roku 2003 začali zabývat populární literaturou a kulturou (Pavel Janáček – Michal Jareš: *Svět rodokapsu*, 2003), její sociální regulací (Pavel Janáček: *Literární brak. Operace vyloučení, operace nahrazení 1938–1951, 2004*) a dějinami (Pavel Kořínek a kol.: *Dějiny československého komiksu 20. století*, 2014). Dlouhodobé týmové studium literární cenzury vyústilo v knize *Nebezpečná literatura? Antologie z myšlení o literární cenzuře* (ed. Tomáš Pavlíček, Petr Píša, Michael Wögerbauer, 2012) a v kolektivní monografii Michaela Wögerbauera, Petra Píši, Petra Šámala, Pavla Janáčka a kol.: *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře 1749–2014* (2015, v tisku). Literárním časopisům jako průsečíku literární komunikace v období vrcholícího národního obrození se věnovala Lenka Kusáková (*Literární kultura a českojazyčný periodický tisk 1830–1850*, 2012).

Výzkum čtenářů a čtení. Od roku 2007 se Jiří Trávníček věnuje ve spolupráci s Národní knihovnou ČR výzkumu soudobého čtenářství. Kvantitativní větev výzkumu je založena na pravidelném reprezentativním statistickém šetření. To proběhlo zatím třikrát a jeho výsledky shrnuly tři monografie (*Čteme? Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize*, 2008; *Čtenáři a internet. Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke čtení*, 2011; *Překnížkováno. Co čteme a kupujeme*, 2014). Mezinárodnímu publiku zprostředkuje základní údaje o české čtenářské kultuře současnosti výtah z těchto publikací (*Reading Bohemia*, 2015). Druhá větev čtenářských výzkumů je kvalitativní a je založena na terénním sběru tzv. čtenářských biografií. Ukázku čtenářských životopisů lidí spjatých s literaturou shrnula publikace *Knihy a jejich lidé* (2013). Výsledkem výzkumu bude monografie o čtenářských modelech všech generací zastoupených v současné populaci.

Oddělení textologické a ediční navázalo na Českou elektronickou knihovnu, která byla založena na extenzitě edičního výkonu, experimentálním projektem Kritické hybridní edice, zaměřujícím se na intenzivní průzkum a komplexní shrnutí uměleckého odkazu jedné osobnosti nebo textové či recepční historie jednoho literárního díla. Prvním svazkem se stalo *Dílo Františka Gellnera* (2012–2014). Knižní vydání určené široké čtenářské obci doplňuje digitální aplikace na DVD, obsahující veškeré známé tištěné i rukopisné, úplné i neúplné autorovy texty ve všech dostupných variantách, včetně těch doposud nezveřejněných. Kritickou hybridní edici doprovází úplný bibliografický soupis díla ve všech vydáních. Na tento svazek naváže kritická hybridní edice literárního i výtvarného a typografického díla Karla Hlaváčka. Členové oddělení se dále zabývají

vývojem textologie jako svébytného oboru a proměnami moderní ediční praxe (Michal Kosák, Jiří Flaišman: *Podoby textologie*, 2010; Michal Kosák: *S použitím kalendáře*, 2013).

Oddělení lexikografie rozvíjí, doplňuje a aktualizuje *Slovník české literatury po roce 1945*, jehož základ vznikl digitalizací knižních lexikografických příruček vzniklých prací ústavu. On-line *Slovník* (www.slovníkceskeliteratury.cz) je postupně rozšiřován a v současnosti zahrnuje přibližně 1600 hesel. Kromě hesel autorských jde o hesla literárních periodik a o interpretační hesla literárních děl. Členové oddělení rozšiřují heslář o chybějící typy literárních entit. Naposledy se jednalo o hesla nakladatelství, která byla pod vedením Michala Přibáně zároveň zpracována do knihy *Česká literární nakladatelství 1949–1989* (2014), jež se v obsáhlých kapitolách věnuje historii a ediční činnosti jednotlivých domácích i exilových nakladatelských domů.

Ústav pro českou literaturu – místo vzdělávání

Ústav pro českou literaturu je školicím pracovištěm postgraduálních studijních programů ve spolupráci s Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně. V ÚČL působí více než dvě desítky doktorandů, kteří jsou integrálně zapojeni do badatelské práce a současně mají prostor pro psaní vlastní disertační práce. Otevírají se jim možnosti účastnit se přednáškových a seminárních cyklů pořádaných ÚČL i mezinárodních výměnných pobytů a stipendií.

Téměř tři desítky pracovníků ÚČL přednášejí celkem na deseti vysokých školách v českých zemích (fakulty Univerzity Karlovy: Filozofická, Pedagogická, Katolická teologická a humanitních studií, dále Literární akademie, New York University in Prague, DAMU, Filozofická a Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Pedagogická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem či Filozofická fakulta Palackého univerzity v Olomouci) i v zahraničí (mj. Oxford, Benátky). ÚČL ve spolupráci s Pedagogickou fakultou UK v Praze každoročně pořádá Studentskou literárněvědnou konferenci, jíž se pravidelně účastní tři desítky českých, slovenských a polských studentů bohemistiky.

Publikace byla připravena s využitím literatury:

Kateřina Bláhová – Ondřej Sládek (eds.). *Ústav pro českou literaturu AV ČR*, v. v. i. Praha, ÚČL AV ČR 2010. Dostupné z <http://www.ucl.cas.cz/edicee/index.php?expand=/sborniky/2012/KHUCL>; Antonín Grund. „Organizační řád Ústavu pro českou literaturu ČAVU“. *Věstník ČAVU* 56, 1947, s. 61–64; Rudolf Havel. „Vznik ÚČL a první období jeho činnosti“. In: Luboš Merhaut (ed.). *Světová literárněvědná bohemistika I. Historie a současný stav*. Praha: ÚČL AV ČR 1996, s. 355–362; Alice Jedličková (ed.). *Felix Vodička 2004*. Praha: ÚČL AV ČR 2004; „Literární věda a současnost“. *Česká literatura* 8, 1960, č. 1, s. 1–74; Jan Mukařovský. „Úkoly literární vědy“, *Věstník ČSAV* 62, 1954, s. 55–57; Zdeněk Pešat. „O normalizaci a Lexikonu“. *Tvar* 6, 1995, č. 21, s. 3; Zdeněk Pešat. „Ústav pro

Pražské sídlo ÚČL: kancelářskou budovu ve funkcionalistickém stylu navrhl v roce 1926 architekt Josef Karel Říha

českou literaturu v letech 1948–1995“. In: Luboš Merhaut (ed.). *Světová literárněvědná bohemistika I. Historie a současný stav*. Praha: ÚČL AV ČR 1996, s. 362–365; Eva Strohsová. „Dovětek z roku 1990“. In: *Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. století do roku 1945*. Praha: Victoria publishing 1995, s. 9–11; Felix Vodička – Bohumil Novák (eds.). *Památník národního písemnictví na Strahově. Katalog muzea české literatury*. Praha: PNP 1953.

RETROSPEKTIVNÍ BIBLIOGRAFIE ČESKÉ LITERATURY 1775–1945

Původní lístková kartotéka zahrnuje 1,75 milionu excerpt o textech z oboru české a světové literatury a příbuzných disciplín v periodickém tisku vycházejícím v letech 1775–1945 v českých zemích v češtině i němčině. On-line databáze kompletně zpřístupňuje naskenovanou kartotéku a nabízí vyhledávání v automaticky přepsané části textového obsahu bibliografie. (<http://retrobi.ucl.cas.cz/retrobi>)

DATABÁZE ČESKÉ LITERÁRNÍ VĚDY OD ROKU 1945

Živá databáze české literární vědy shrnuje v přibližně 400 tisících záznamech bibliografické údaje o knižních i časopisecky publikovaných pracích z oboru literárně-vědné bohemistiky a oborů příbuzných; bibliograficky podchycuje literární kritiku a publicistiku. (<http://www.ucl.cas.cz/cs/database/bibliograficke-database>)

ČESKÁ LITERATURA V EXILU 1948–1989

Databáze obsahuje záznamy přibližně 1400 knih vydaných v českých exilových nakladatelstvích a literární kritiku a publicistiku vydanou v exilových časopisech druhé poloviny 20. století. (<http://isis.ucl.cas.cz/index.jsp?form=cle>)

BIOGRAFICKÝ ARCHIV

Badatelům je k dispozici sbírka dokumentů k osobnostem české literatury, jež vzniká od šedesátých let 20. století v souvislosti s lexikografickou prací. Obsahuje jak životopisné podklady ověřené v archivech (dotazníky, korespondenci apod.), tak výstřižky z periodik. Hesla zpřístupněná v on-line databázi zahrnují i rozklíčované pseudonymy a šifry. (<http://clo.ucl.cas.cz/>)

DATABÁZE LITERÁRNÍCH CEN

Obsahuje přehled cen udělovaných v České republice a databázi oceněných osob i porotců. Databáze je průběžně doplňována a aktualizována. (<http://www.ucl.cas.cz/ceny/>).

STAROČESKÁ SBÍRKA

Sbírka obsahuje 163 000 polí mikrofilmů a více než 155 000 fotokopíí staročeských rukopisů a tisků. Její katalog je na <http://starocech.ucl.cas.cz>.

DIGITÁLNÍ ARCHIV LITERÁRNÍCH A KULTURNÍCH ČASOPISŮ

On-line přístupný archiv digitálních kopií průběžně skenovaných českých literárních a kulturních časopisů od 19. století po současnost. (<http://archiv.ucl.cas.cz/>)

DIGITÁLNÍ ARCHIV POPULÁRNÍ LITERATURY

Archiv v digitálních kopiích zpřístupňuje on-line jednotlivé exempláře i soubory masových tisků z fondů ÚČL i zápůjček ze soukromých sbírek. (<http://dapl.ucl.cas.cz/>)

Ústav pro českou literaturu – světové centrum literárněvědné bohemistiky

ÚČL spolupracuje s řadou partnerských akademických pracovišť a univerzit v Evropě. Podporuje své pracovníky v mezinárodní spolupráci na jednotlivých projektech i ve stipendijních a badatelských cestách. Zahraničním bohemistům nabízí studijní pobyty v rámci programu AV ČR Fellowship Josefa Dobrovského. Vedle tematických mezinárodních konferencí pořádá jednou za pět let Kongres světové literárněvědné bohemistiky, jehož se účastní badatelé nejen z Evropy, ale též z Ameriky a Asie.

V EDICI VĚDA KOLEM NÁS PŘIPRAVUJEME:

Kateřina Piorecká, Pavel Janáček: **Czech literary studies
and the Institute of Czech Literature**

Markéta Pravdová: **Jak se mluví mezi živly**

Petr Zacharov: **Milešovka**

DOSUD VYŠLO:

Markéta Pravdová: **Jazyková poradna**

Daniela Procházková, Miloslav Šimek: **Věda na jihu Čech:
Biologické centrum AV ČR**

Jiří Padevět: **Pochody a transporty smrti**

Edice Věda kolem nás | Co to je...

Literárněvědná bohemistika a ÚČL | Kateřina Piorecká a Pavel Janáček

Vydalo Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., pro Ústav
pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., Na Florenci 3/1420, 110 00 Praha 1.

Grafická úprava dle osnovy Jakuba Krče a sazba Serifa.

Technická redaktorka Monika Chomiaková. Odpovědná redaktorka

Petra Královcová. Vydání 1., 2015. Ediční číslo 11825.

Tisk **SERIFA**®, s. r. o., Jílonická 80, 158 00 Praha 5.

Další svazky získáte na:

www.vedakolemnas.cz | www.academiaknihy.cz | www.eknihy.academia.cz